

CONV 209/02

WG V 7

NOT

från:	Sekretariatet
till:	Arbetsgrupp V – "Kompletterande befogenheter"
Ärende:	Sammanfattande not från mötet den 17 juli 2002

Ordföranden tackade gruppens medlemmar för de bidrag som sänts in till sekretariatet och inbjöd alla författare till de aktuella dokumenten (WD 006 – 011 WG V) att belysa innehållet i dem. I den debatt som följde på föredragningen av samtliga framlagda bidrag – bl.a. ett dokument som utarbetats av ordföranden (WD 005 WG V) – kunde man konstatera att somliga ståndpunkter delas av många eller kan kombineras och att det inte förekommer några starka motsägelser mellan de olika synpunkterna.

Målet för gruppens diskussioner är att rationalisera och schematisera det nuvarande systemet, göra det mycket tydligare och mer begripligt för medborgarna, samtidigt som man anger vem som kan betraktas som huvudansvarig för vad.

En handlingslinje som verkar framträda i arbetet består i möjligheten att utforma ett nytt kapitel i det framtida fördraget som ägnas åt befogenheterna och som belyser de allmänna principerna och eventuellt särskilda föreskrifter för unionens utövande av dessa principer.

Om man tydligt och systematiskt hävdar olika principer (subsidiaritet, proportionalitet, kompetenstilldelning, m.fl.) i inledningen till detta nya kapitel, skulle detta faktiskt innebära att man slapp hänvisa till dem i alla övriga artiklar i fördraget som handlar om hur befogenheter skall utövas.

Majoriteten av medlemmarna ställer sig bakom att man ännu mer uttryckligt förklarar den princip om tilldelning av befogenheter som redan ryms i fördragen och klarlägger att alla befogenheter som inte tillfaller unionen även i fortsättningen skall ligga hos medlemsstaterna.

Däremot visade sig de flesta mötesdeltagarna vara emot tanken på en förteckning över medlemsstaternas befogenheter. En sådan förteckning skulle tvärtom kunna verka mot principen om tilldelning av befogenheter, eftersom den inte kan göras uttömmande och eftersom den kan komma att blockera en framtida utveckling av unionen genom att föra in stelhet i systemet.

En del gruppmedlemmar föreslog att man skall definiera kompletterande befogenheter som befogenheter som tillfaller medlemsstaterna men där unionen får föra en understödjande, kompletterande eller samordnande politik. Denna lösning skulle ge möjlighet att ställa upp ett slags förteckning över medlemsstaternas befogenheter, även om detta sker helt och hållet indirekt. Denna fråga måste i varje fall diskuteras mer ingående.

Några andra deltagare sade sig vara emot tanken på förteckningar över (unionens) befogenheter och till och med kategorier av befogenheter, som skulle kunna vara överspelade redan så snart de antagits.

Vissa medlemmar framförde också sin övertygelse om att man i fördraget skulle kunna infoga ett nytt kapitel om unionens instrument för åtgärder, vilket bör följa efter kapitlet om befogenheter. I samband med detta uppkom även en begäran om att den öppna samordningsmetoden skulle tas med bland instrumenten.

Andra deltagare tänkte sig också att man skulle precisera intensiteten i unionens åtgärder för varje typ av instrument men betonade också att man måste undvika att för varje kompetenskategori ställa upp en begränsande förteckning över "verktyg" (instrument). Skälet skulle vara att unionen bör bevara en flexibel marginal för att säkerställa effektiviteten i sina åtgärder.

Andra medlemmar, liksom även kommissionen, hävdade likväl att det skulle vara både möjligt och önskvärt att minska antalet instrument (rådets slutsatser, resolutioner, rekommendationer, etc.) som används av unionen inom de områden där man har kompletterande befogenheter. I de flesta fall rör det sig om icke tvingande instrument som, eftersom de är så många, ändå ger ett intryck av att unionen "blandar sig i" sektorer som i själva fördraget är förbehållna medlemsstaterna.

Många medlemmar underströk också nödvändigheten av att reagera på vissa uppfattningar hos allmänheten, enligt vilka unionen hela tiden tar över fler befogenheter, och de förespråkade därför att man i fördraget skulle ta med "tillvägagångssätt" avsedda att lugna medborgarna. Dessa tillvägagångssätt skulle kunna bestå i att man på ett tydligare sätt beskriver gränserna för unionens åtgärder och att man på ett klarare sätt hävdar vissa "rättigheter" som innehas av medlemsstaterna (se de olika förslagen till modeller i WD 005 WGV).

I detta avseende sade man sig föredra den "politiska" modellen, och någon ansåg att man borde ställa samman en "stadga över medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter" som skulle kunna läggas till efter stadgan om de grundläggande rättigheterna.

Flera medlemmar, som fortfarande var inne på att de ville "lugna" den allmänna opinionen, föreslog att man inom de områden som omfattades av de kompletterande befogenheterna skulle ersätta termen unionens "befogenheter" med "åtgärder", som skulle vara "lättare" och därmed bidra till att utesluta all lagstiftande verksamhet från de europeiska institutionernas sida.

Andra medlemmar ifrågasatte möjligheten att följa denna väg, eftersom unionen ändå måste ha särskilda befogenheter för att vidta "åtgärder".

Omfattningen och målen (undanröjande av hinder för de fyra grundläggande friheterna) för gemenskapens åtgärder enligt den inre marknaden på de områden som omfattas av de kompletterande behörigheterna har klarlagts, liksom de skyddsklausuler som redan finns i fördragen för att inte medlemsstaternas befogenheter skall urholkas.

De flesta av deltagarna hävdade att man måste försöka åstadkomma jämvikt mellan kraven på klarhet och flexibiliteten i systemet. Somliga föreslog att man skall kalla artikel 308 "flexibilitetsklausul" för att göra ändamålet med denna artikel mer begriplig för medborgarna. Andra föreslog att artikel 308 skall flyttas från den avslutande delen av fördraget till det nya kapitlet om befogenheter, så att man bättre kan förklara att ändamålet med klausulen är att göra det möjligt för unionen att uppfylla sina mål och inte att skapa nya befogenheter. Andra uttryckte uppfattningen att dess placering i det "nya" kapitlet riskerade att förstärka intrycket av att artikel 308 faktiskt kan användas till att tilldela unionen tilläggsbefogenheter. En röst höjdes för att föreslå att man skall låta artiklarna 94, 95 och 308 utgå. Några medlemmar föreslog att man skulle skriva om de artiklar som rör de kompletterande befogenheterna för att reducera dem till några rader som anger målen för och

omfattningen av unionens åtgärder. Dessa nya artiklar bör finnas med i det framtida konstitutionella fördraget, medan de nuvarande bestämmelserna, som är mycket längre och mer detaljerade, skulle finnas med i det bifogade fördraget om unionens politik.

Frågan om huruvida gemenskapens regelverk även i fortsättningen bör vara "orörbar" eller om man bör uppdatera eller göra ändringar i det kom upp.

Under diskussionen gav ordföranden ordet till Lena Hjelm-Wallén som föredrog ett dokument om öppenhet och gott styre. Presidiet gav arbetsgruppen för kompletterande befogenheter i uppdrag att också undersöka dessa problem. Ett interinstitutionellt avtal håller på att utarbetas om de europeiska institutionernas åtgärder. Flera stödde Hjelm-Walléns inlägg och underströk att det största problemet ligger hos medlemsstaterna.

Efter en första diskussion i denna fråga bad ordföranden Hjelm-Wallén att vid nästa möte i gruppen lägga fram ett mer djupgående bidrag.

Operativa slutsatser

- Ordföranden bad Peter Altmaier att med hjälp av sekretariatet och dess handläggare utarbeta en andra version av sitt bidrag för att i denna beakta resultatet av diskussionen i gruppen den 17 juli. Han uppmanade medlemmarna i gruppen att senast den 5 augusti till sekretariatet skicka in eventuella bidrag om ändringar eller införlivanden som de önskar se i detta senare dokument.
- Ordföranden bad sekretariatet utarbeta ett nytt sammanfattande dokument om de kompletterande befogenheterna (definition med omgruppering av gemensamma karakteristiska och fastställande av områden för åtgärder, instrument). Mot bakgrund av detta uppmanade han medlemmarna i gruppen att senast den 5 augusti till sekretariatet skicka in bidrag som även rör eventuella förslag till ändring av det nuvarande fördraget.
- Ordföranden bad Lena Hjelm-Wallén att senast den 5 augusti till sekretariatet lämna in ett sammanfattande dokument om gott styre.
- De tre dokumenten kommer att distribueras inför mötet den 6 september.

- Användningen av funktionella befogenheter utövande skulle kunna minskas genom att man vid behov upprättar nya rättsliga grunder. Medlemmarna kan lägga fram bidrag i denna fråga.
- Ordföranden anser att det vore bra att till nästa möte inbjuda ordförandena i arbetsgrupperna för subsidiaritetsprincipen, de nationella parlamenten respektive status som juridisk personlighet för att analysera möjliga samband mellan de pågående debatterna i olika forum.
- Ordföranden föreslog att man till mötet den 6 september skall inbjuda Alojz Peterle (den företrädare för kandidatländerna som inbjudits till presidiet) för att höra hur han ser på frågor som rör den kulturella och språkliga mångfalden, eftersom presidiet har anmodat arbetsgruppen att även fördjupa dessa aspekter.

=====